

Datum
2025-10-06

Diarienummer
KS-2025/1652

Handläggare
Ward, Shrikant
shrikant.ward@huddinge.se

Mottagare
Kommunstyrelsen

Förslag till ny upphandlingsmodell för hemtjänst

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Den nya upphandlingsmodellen för hemtjänst ska omfatta tre utförare, varav två externa aktörer samt en i egen regi.
2. Utförarna ska garanteras en viss volym.
3. Hela kommunen ska utgöra det geografiska området inom vilket samtliga aktörer ska vara verksamma.
4. Den nya modellen ska, i enlighet med beslut i kommunfullmäktige den 26 maj 2025 § 13, införas så snart upphandlingen är genomförd.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har gett vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att utreda och återkomma med förslag på en ny upphandlingsmodell för hemtjänst. Modellen ska tillgodose kvalitetskrav, goda arbetsvillkor, brukarnas valfrihet, effektivt nyttjande av skattemedel, tillförsäkra insyn, motverka välfärds kriminalitet och bidra till samtliga tre hållbarhetsperspektiv.

Kommunstyrelsen har samberett ärendet med socialförvaltningen.

Socialförvaltningen har omvärldsbevakat, genomfört en workshop med externa aktörer och haft en dialog med pensionärsrådet om övergången från lag om valfrihetssystem (LOV) till lagen om offentlig upphandling (LOU).

Det förslag som föreslås innebär att hela kommunen utgör ett gemensamt geografiskt område. Inom detta område ska tre utförare verka: kommunens egen regi samt två externa aktörer samt att modellen kopplas till volymgarantier. Den föreslagna modellen bedöms erbjuda valfrihet för brukarna, samtidigt som den säkerställer stabilitet och kontinuitet för samtliga utförare.

Datum
2025-10-06

Diarienummer
KS-2025/1652

Vård- och omsorgsnämnden fattade den 8 oktober 2025 beslut om att godkänna socialförvaltningens förslag till beslut.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige har beslutat att upphäva LOV inom hemtjänsten och gett vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att utreda och återkomma med förslag på en ny upphandlingsmodell. Den nya modellen ska införas efter det att en ny modell är beslutad och en upphandling är genomförd.

Den nya modellen ska tillgodose kvalitetskrav, goda arbetsvillkor, brukarnas valfrihet, effektivt nyttjande av skattemedel, tillförsäkra insyn, motverka välfärds kriminalitet och bidra till samtliga tre hållbarhetsperspektiv.

Av ordförandeförslaget som låg till grund för fullmäktiges beslut framgår att en förutsättning för den nya modellen är att den kommunala hemtjänsten ska behålla sin andel och att det ska vara möjligt att välja mellan flera utförare.

Kommunstyrelsen har samberett ärendet med socialförvaltningen.

Vård- och omsorgsnämnden fattade den 8 oktober 2025 beslut om att godkänna socialförvaltningens förslag till beslut.

Nuläge

Hemtjänst i Huddinge omfattar brukare inom både äldreomsorg och funktionsstöd. Utryckning på larm samt insatser mellan klockan 22 och 07 ingår inte i valfrihetssystemet utan utförs av kommunens egen regi.

Fem externa utförare samt verksamhet i egen regi är idag verksamma i Huddinge kommun och samtliga utför insatser i hela kommunen.

Arbetsprocess

I arbetet med att ta fram en ny modell för hemtjänst har socialförvaltningen genomfört flera olika aktiviteter; omvärldsbevakning, workshop med externa aktörer och dialog med pensionärsrådet.

De kommuner som upphandlat utförare enligt LOU har infört olika modeller utifrån lokala förutsättningar och behov. Modellerna skiljer sig åt avseende geografisk indelning, antal utförare och om volymgarantier tillämpas eller inte.

Datum
2025-10-06

Diarienummer
KS-2025/1652

Under workshopen med externa aktörer diskuterades för- och nackdelar med följande alternativ:

- Indelning i tre geografiska områden med två utförare i varje område (en privat och egen regi).
- Hela kommunen utgör ett område med tre utförare (två privata och egen regi).

De nackdelar som nämndes kring en modell där hela kommunen utgör ett område var framför allt inom den ekologiska hållbarheten såsom längre resor och sämre möjligheter till planering. Fördelarna som framfördes var att kvalitetsarbetet underlättas med större volymer, att valfriheten är bättre och att det underlättar för att sälja rut- och rottjänster.

De nackdelar som nämndes kring en modell med tre geografiska områden med två utförare i varje var mindre valfrihet och för lite konkurrens. Fördelar var bland annat mindre restider. Eftersom en förutsättning är att enskilda ska kunna välja mellan flera utförare faller detta alternativ.

Socialförvaltningen har även haft en dialog med pensionärsrådet om övergången från LOV till LOU. Mötesdeltagarna fick information om skillnaden mellan LOV och LOU och att det enligt LOU är möjligt för kommunen att begränsa antalet leverantörer vilket förväntas leda till bättre möjligheter för kommunen att kontrollera att tjänsterna utförs med god kvalitet.

Representanterna i rådet var nöjda med informationen och den planerade övergången från LOV till LOU. De synpunkter som framkom gällde att avtalstiden inte får vara för kort då det riskerar att enskilda behöver byta utförare för ofta.

Modeller

Socialförvaltningen har utrett olika alternativ med en geografisk indelning av kommunen. En geografisk indelning kräver att hänsyn tas till områdets förutsättningar för att planering av verksamhet ska kunna ske på ett effektivt sätt, att det finns god tillgång till vägnät och kollektivtrafik, samt att det är rimliga avstånd mellan brukare. Det behöver även finnas ett tillräckligt stort brukarunderlag för att ett område ska vara attraktivt för externa utförare.

Datum
2025-10-06

Diarienummer
KS-2025/1652

Huddinge är en kommun där bebyggelsen i hög grad är uppbyggd kring pendlingsstråk mot Stockholms innerstad. Tvärförbindelserna inom kommunen är däremot begränsade, vilket skapar utmaningar vid indelning i geografiska anbudsområden för upphandling av hemtjänstutförare enligt LOU.

Socialförvaltningen bedömer att inget av alternativen med en geografisk områdesindelning kan tillgodose både valfrihet, att enskilda ska kunna välja mellan flera utförare och samtidigt skapa stabilitet och goda planeringsförutsättningar hos utförarna utifrån tillräckliga volymer.

Att hela kommunen utgör ett geografiskt område med tre utförare innebär ett större geografiskt område med fler och längre resor men uppvägs av bättre valfrihet och möjlighet till större volymer då färre utförare konkurrerar om samma brukare.

Volymgarantier

Inom ramen för den föreslagna modellen med kommunen som ett geografiskt område med tre utförare är det möjligt att använda volymgarantier som att utförarna garanteras en viss procent av volymen.

Fördelar med volymgarantier är att det underlättar planering av resurser på längre sikt, ger stabilitet och förutsägbarhet för utförarna. Det skapar balans mellan kommunal och privat verksamhet samt förstärker möjligheten till bättre personalkontinuitet och goda arbetsvillkor.

Nackdelar är att valfriheten kan upplevas som begränsad då det finns risk för väntetider om en leverantörs avtalade volym är uppnådd samt att modellen kan innebära en ökad administration. Förutsägbarhet och stabilitet för utförarna är viktiga delar som enligt socialförvaltningen uppväger den ökade administrationen.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsens förvaltning konstaterar att äldreomsorgen står inför betydande framtida utmaningar, såsom en växande andel äldre, ekonomiska begränsningar och brist på kvalificerad personal. Målet är att äldre både ska kunna och vilja bo kvar hemma så länge som möjligt. Hemtjänsten har en central roll i det arbetet, med målet att skapa trygghet och stärka den enskildes självständighet.

Datum
2025-10-06

Diarienummer
KS-2025/1652

Den modell som föreslås är att hela kommunen utgör ett gemensamt geografiskt område. Inom detta område ska tre utförare verka, kommunens egen regi samt två externa aktörer samt att modellen kopplas till volymgarantier.

Förslaget innebär att modellen tillgodoser valfrihet samtidigt som såväl egen regi som privata utförare garanteras en förutsägbar volym. Modellen tillgodoser även kvalitetskrav och ger utförare bättre planeringsförutsättningar vilket ger tryggare anställningsförhållanden. Modellen tillförsäkrar insyn, underlättar arbetet mot välfärdsbrottslighet och bidrar till samtliga tre hållbarhetsperspektiv.

Efter det att upphandlingsmodellen är beslutad i kommunfullmäktige kommer kommunstyrelsens arbetsutskott besluta om en upphandlingsstrategi.

En möjlig tidplan är att modellen kan börja gälla den 1 januari 2027.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Kommunstyrelsens förvaltning bedömer att en upphandling enligt LOU, där antalet utförare begränsas och volymgarantier ges, lägger grunden för en stabilare hemtjänst som klarar av att möta framtida utmaningar. Modellen skapar bättre förutsättningar både ur utförarnas, brukarnas och de anställdas perspektiv.

Kommunstyrelsens förvaltning vill understryka vikten av en tydlig styrning och ledning för att säkerställa att hemtjänsten utvecklas i den riktning som modellen lägger grunden för. Det är också viktigt att Vård- och omsorgsnämnden kontinuerligt följer upp och analyserar utvecklingen och om det blir nödvändigt vidtar eventuella åtgärder för att hemtjänsten ska bedrivas så kostnadseffektivt som möjligt.

Camilla Broo
Kommundirektör

Anna Tengelin Skoog
Biträdande kommundirektör

Bilaga

Bilaga 1. Protokollsutdrag från vård- och omsorgsnämnden, 2025-10-08

Beslutet ska skickas till

Vård- och omsorgsnämnden

Huddinge

TJÄNSTEUTLÅTANDE KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING

6 (6)

Datum
2025-10-06

Diarienummer
KS-2025/1652

Huddinge kommun
Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge
Besök
Kommunalvägen 28
Tfn vxl: 08-535 300 00
huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se